

„Plán krizové připravenosti“ PKP (dle zák. 240/2000 Sb.)

Vypracovala:	Mgr. Irena Pavlásková, metodik prevence
Schválil:	Mgr. Václav Kolman, ředitel školy

Obsah:

Krizový plán: alkohol.....	2
Nález alkoholu ve škole.....	2
Konzumace alkoholu	2
Krizový plán: tabákové výrobky.....	4
Krizový plán: OPL.....	5
Nález OPL.....	5
Konzumace OPL.....	6
Distribuce OPL.....	6
Krizový plán: šikana.....	8
Krizový plán: záškoláctví.....	12
Krizový plán: krádež.....	13
Krizový plán: vandalismus.....	14
Krizový plán: poruchy příjmu potravy, sebepoškozování.....	15
Krizový plán: úmrtí žáka či učitele, autonehoda, vážný úraz na šk. akci, násilí ve škole, sebevražda, přírodní katastrofa apod.	16

Krizové situace spojené s násilím ve školním prostředí zahrnují zejména rizikové chování, které je vyvoláno krizovou situací, která přichází z vnitřního prostředí:

Krizový plán: alkohol

Žáci chrání své zdraví i zdraví spolužáků. Prodej nebo podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno. Zakázáno je rovněž osobám mladším 18 let alkohol nabízet anebo je v konzumaci alkoholu podporovat. Školní řád zakazuje užívání alkoholu v prostorách školy, v době školního vyučování a v rámci akcí pořádaných školou. Podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je trestným činem nebo přestupkem.

Nález alkoholu ve škole

- 1. Pracovník školy (pedagogický i nepedagogický), který nalezne v prostorách školy alkohol, postupuje následovně:**
  - Tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
  - O nález ihned informuje vedení školy.
  - Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
  - Zpracuje stručný záznam o události.
- 2. Pracovník školy, který zadrží u některého žáka alkohol, postupuje následovně:**
  - Zabavenou tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
  - O nález ihned uvědomí vedení školy. O nález se sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen (datum, místo a čas nález a jméno žáka). Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen. V případě, že žák podepsat odmítá, uvede pedagogický pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce. Zápis záznamu založí ŠMP do své agendy.
  - Ředitel školy nebo jeho zástupce informuje zákonné zástupce žáka.
- 3. Žák, který nalezne alkohol ve škole, postupuje následovně:**
  - Zabavenou tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
  - O nález ihned uvědomí pedagogický dozor nebo vedení školy. O nález se sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, který alkohol našel (datum, místo a čas nález a jméno žáka). Zápis podepíše i žák, který alkohol našel. V případě, že žák podepsat odmítá, uvede pedagogický pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce. Zápis záznamu založí ŠMP do své agendy.

Konzumace alkoholu

1. Je-li žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy, v době školního vyučování nebo při akcích pořádaných školou, je nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol je potřeba žákovi odebrat (za přítomnosti další osoby) a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli žákovi nehrozí nějaké nebezpečí.

4. Je-li žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a na životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a kontaktuje lékařskou službu první pomoci. Pokud žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka odvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
5. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola OSPOD a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně právní ochrany vyžadovat pomoc.
6. Zákonnému zástupci škola ohlásí skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, že je žák schopen výuky.
7. Ohlašuje: vedení školy
8. Pokud se jednání opakuje, případně v závažných případech (s ohledem na věk nebo chování žáka), vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany obce s rozšířenou působností. Oznamovacím místem je příslušný odbor obecního úřadu obce s rozšířenou působností.
9. Pedagogičtí pracovníci mohou poskytovat žákům, kteří mají s užíváním alkoholu problémy, jakož i jejich zákonným zástupcům, informace o pomáhajících institucích a možnostech řešení situace.
10. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.
11. V případě podezření:
  - a) je-li předem získaný písemný souhlas zákonného zástupce žáka, může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost alkoholu (dechová zkouška),
  - b) pokud zákonný zástupce souhlas neudělil, potom je potřeba okamžitě zákonného zástupce kontaktovat a test na alkohol provést za jeho přítomnosti.
12. Další postup je podle bodu 3).
13. Pedagogický pracovník o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (odkud a od koho má alkohol). Záznam podepíší: pedagog, žák, svědci. Záznam se zakládá do agendy ŠMP a VP.
14. Podobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu, resp. v případě, kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

15. Opatření:

Kázeňská:

DŘŠ – vnesení návykové látky do prostoru školy (alkohol, kouření, drogy)

Další:

2. st. z chování – požití alkoholu v prostorách školy nebo při akcích pořádaných školou

16. Kdo řeší a s kým spolupracuje:

- vedení školy
- třídní učitel
- pedagogický pracovník
- školní poradenské pracoviště (školní psycholog, školní metodik prevence, výchovný poradce)
- externí subjekty realizující primárně a sekundárně preventivní programy
- lékařská služba první pomoci – 155, 112

Krizový plán: tabákové výrobky

Žáci chrání své zdraví i zdraví spolužáků. Ve vnitřních i vnějších prostorách školy je zakázáno kouřit. Zákaz se týká i elektronických cigaret.

1. Je-li žák přistižen při požívání tabákových výrobků v prostorách školy, v době školního vyučování nebo při akcích pořádaných školou, je nutné mu v dalším požívání zabránit.
2. Tabákový výrobek je potřeba žákovi odebrat (za přítomnosti další osoby) a zajistit, aby nemohl v požívání pokračovat.
3. Pedagogický pracovník, který přistihl žáka při požívání tabákových výrobků nebo byl o této skutečnosti žákem/y informován, sepíše o události stručný záznam s vyjádřením žáka (odkud a od koho má tabákový výrobek). Záznam podepíše: pedagog, žák, případně svědci (podepisují jako poslední, zůstávají „utajeni“). Záznam se zakládá do agendy ŠMP.
4. Pedagogičtí pracovníci mohou poskytovat žákům, kteří mají s užíváním návykových látek problémy, jakož i jejich zákonným zástupcům, informace o pomáhajících institucích a možnostech řešení situace.
5. Třídní učitel informuje zákonného zástupce nezletilého žáka.
6. Pokud se jednání opakuje, případně v závažných případech (s ohledem na věk nebo chování žáka), vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany obce s rozšířenou působností.

Škola může od tohoto orgánu vyžadovat pomoc.

7. Opatření:
Kázeňská:
DŘŠ – vnesení návykových látek do prostoru školy (alkohol, kouření, drogy)
Další:
2. st. z chování – kouření v prostorách školy, v době školního vyučování nebo při akcích pořádaných školou
8. Kdo řeší a s kým spolupracuje:
  - třídní učitel
  - vedení školy
  - pedagogický pracovník
  - školní poradenské pracoviště (školní psycholog, školní metodik prevence, výchovný poradce)
  - PPP
  - SPC
  - externí subjekty realizující primárně a sekundárně preventivní programy

Krizový plán: OPL

Žáci chrání své zdraví i zdraví spolužáků. Všem osobám je v prostorách školy zakázáno užívat návykové látky a ve škole s nimi manipulovat. Výjimku tvoří případy, kdy osoba užívá návykové látky v rámci léčebného procesu, který jí byl stanoven zdravotnickým zařízením. Distribuce dle §187 trestního zákona a šíření OPL dle §188 trestního zákona je v ČR zakázána. Takové jednání je trestným činem nebo přestupkem. Škola je povinna takový trestní čin překazít a učinit tak v každém případě včasným oznámením věci Policii ČR.

Nález OPL:

1. Pracovník školy, který nalezne v prostorách školy OPL, postupuje následovně:
  - Látku nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
  - O nález ihned informuje vedení školy.
  - V přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nález. Ředitel školy nebo jeho zástupce obálku přelepí, přelep opatří razítkem školy a svým podpisem a uschová do školního trezoru. O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

2. Pracovník školy, který zadrží u některého žáka látku, kterou považuje za omamnou nebo psychotropní, postupuje následovně:
  - Zabavenou látku nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
  - O nález ihned uvědomí vedení školy.
  - O nález sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena (datum, místo a čas nález a jméno žáka). Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena nebo který látku odevzdal. V případě, že žák podepsat odmítá, uvede pedagogický pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce. Zápis záznamu založí ŠMP do své agendy.
  - Ředitel školy nebo jeho zástupce o nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.
  - Ředitel školy nebo jeho zástupce vyrozumí zákonného zástupce žáka.
  - V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají zajištěnou látku výše uvedeným postupem přivolanému lékaři. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

3. Pracovník školy, který má podezření, že některý z žáků má nějakou OPL u sebe, postupuje následovně:
  - Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
  - Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonultují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka.
  - Žáka izolují od ostatních žáků a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem.
  - U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věci.

Konzumace OPL:

1. Pracovník školy, který přistihne žáka při konzumaci OPL v prostorách školy, v době školního vyučování nebo při akcích pořádaných školou, postupuje následovně:
  - Žákovi zabrání v další konzumaci.
  - Návykovou látku žákovi odebere a zajistí ji tak, aby žák nemohl v konzumaci pokračovat.
  - Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, zda žákovi nehrozí nějaké nebezpečí.
  - Pokud je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a přivolá lékařskou službu první pomoci.
  - Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, ihned vyrozumí vedení školy.
  - Jestliže žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl z důvodu zdravotní nezpůsobilosti k pobytu ve škole.
  - V případě, že zákonného zástupce nelze kontaktovat, vyrozumí škola OSPOD a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně právní ochrany vyžadovat pomoc.
  - Ředitel školy nebo jeho zástupce informuje zákonného zástupce i v případě, že žák konzumoval OPL ve škole a je schopen výuky (dbá pokynů pracovníků školy).
  - Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností.
- V případě uživatelova zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
2. Je potřeba rozlišovat distributora a uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Užívání OPL je porušením školního řádu.
3. Testování žáků:

V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost OPL (zkouška ze slin), ale pouze na základě předem získaného písemného souhlasu zákonného zástupce. Pokud není souhlas předem zajištěn, je nutno vyzvat zákonného zástupce žáka, aby byl tomuto testu přítomen. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka. Záznam je uložen v agendě ŠMP. Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem OPL, respektive, když nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Distribuce OPL:

1. Distribuce OPL je v ČR považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující. Množství, které má žák v danou chvíli u sebe, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek, nebo jako trestný čin (v případě množství většího než malého). Ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanoven klasifikačním řádem.
2. Pracovník školy, který má důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL:
  - Informuje ředitele školy nebo jeho zástupce.
  - Škola musí vždy vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.

3. Vedení školy vyrozumí:
- zákonného zástupce žáka,
  - orgán sociálně právní ochrany obce.

Krizový plán: šikana

Postup vyšetřující osoby (Je důležité získat odpovědi na následující otázky):

- Kdo je obětí, popřípadě kolik je obětí.
- Kdo je agresorem, kolik je agresorů. Kdo z nich je iniciátor – aktivní účastník šikanování. Kdo je obětí i agresorem.
- Co, kdy, kde a jak dělali agresori obětem.
- K jak závažným agresivním a manipulativním projevům došlo.
- Jak dlouho šikana trvá.

Počáteční šikana

- Odhadněte závažnost onemocnění skupiny. (Naplnujeme prostřednictvím rozhovoru s informátory a oběti. Nesmí docházet k přímé konfrontaci pachatele a oběti.)
- Zjistěte informace od obětí i spolužáků. (Po rozhovoru s informátorem následuje rozhovor s oběti. Při rozhovoru je důležité, aby o tom nevěděli ostatní žáci.)
- Najděte vhodné svědky. (Vytipovat členy skupiny, kteří budou pravdivě vypovídat: s obětí sympatizují, kamarádi se s ní, nebo ji alespoň neodmítají, žáky nezávislé na agresorech, kteří nepřijímají normy šikanování.)
- Proveďte individuální, případně konfrontační rozhovor se svědky (Druzí o rozhovorech nevědí. Vyskytnou-li se těžkosti, lze uskutečnit doplňující a zpřesňující rozhovory nebo konfrontace dvou svědků. **Vážnou chybou je vyšetřování svědků a agresorů společně. Za zásadní chybu se považuje konfrontace obětí a agresorů.**)
- Chraňte oběti šikany.
- Proveďte rozhovor s agresory, případně konfrontaci mezi nimi. (Je to poslední krok ve vyšetřování. Dokud nemáme shromážděné důkazy, nemá smysl vést tento rozhovor. Cílem je agresory okamžitě zastavit a ochránit oběti, ale i je samé před následky jejich činů.)
- Svolejte výchovnou komisi. (V rámci společného setkání pedagogů a žáka agresora i jeho rodičů se rozhoduje o výchovných opatřeních.)
- Spolupracujte s rodiči obětí i agresorů. (Rodiče je třeba informovat o zjištěních a závěrech školy a domluvit se na dalších opatřeních.)
- Rozeberte situaci s třídou, dále sledujte a pracujte se vztahy.

Řešení:

- Metoda usmíření - pouze u počátečního stadia šikany a při ochotě agresora své chování změnit
- Metoda vnějšího nátlaku - výchovná komise (Rodiče musí cítit, že jim chceme pomoci. Trestám dítě, ne rodiče.)

Pokročilá šikana

- Zvládnout šok a postarat se o oběť. (Zastavit násilí, postarat se o oběť, poskytnou jí nejnnutnější pomoc a ochranu. Někdy je nebezpečné snažit se zastavit agresí sám, mohla by se obrátit proti pedagogovi. Musí zavolat někoho, kdo by mu pomohl.)
- Zabezpečit ve třídě dozor. (Pošlu žáka, aby přivedl pedagoga. Zabránit domluvě agresorů, třídě, aby se domluvila mezi sebou, zamezit křivé skupinové výpovědi. Je možné je rozdělit do skupin. Ale i ty musejí zůstat pod dozorem.)

- Informovat ředitele (zástupce).
- Pokračovat v pomoci a podpoře oběti.
- Kontaktovat rodiče oběti. (Vyvarovat se slovu šikana. Raději použít trápené nebo ubližované dítě. Hovořit s nimi na rovinu. Ujistit je, že se konflikt řeší. Dohodnout se s rodiči, jakým způsobem bude zajištěna bezpečnost dítěte.)
- Požádat o pomoc: Okresního metodika prevence (PPP), OSPOD
- Přivolat Policii ČR
- Následuje vlastní vyšetřování podle bodů uvedených při šikanování v počátečním stadiu.

Řešení:

- Metoda vnějšího nátlaku - výchovná komise (Rodiče musí cítit, že jim chceme pomoci. Trestám dítě, ne rodiče.)
- Pokud rodiče nespolupracují, ohlásit celou věc kurátorovi pro mládež. Místo do školy je možné rodiče pozvat přímo na obecní úřad na oddělení sociálně-právní ochrany dětí a mládeže.
- Pokud má učitel jistotu, že byl spáchán trestný čin, má ze zákona povinnost obrátit se na orgány činné v trestním řízení.

Pomoc při řešení šikany:

- Středisko výchovné péče (SVP)
- Pedagogicko-psychologická poradna (PPP)
- Speciální pedagogická centra
- V rezortu zdravotnictví: pediatr, odborný lékař, dětský psycholog, psychiatr
- OSPOD
- Policie ČR
- Projekt Minimalizace šikany a její odborníci
- Sdružení Linka bezpečí, www.linkabezpeci.cz
- Poradna na www.minimalizacesikany.cz
- Amnesty International ČR, www.amnesty.cz
- Odborné informace o šikaně v publikacích, např. dr. Michal Kolář „Bolest šikanování“

Vyvarovat se:

- konfrontace oběti a agresora
- bagatelizace problému
- rychlá řešení
- řešení případu před třídou
- prozrazení informačních zdrojů
- neinformování rodičů
- řešení bez pomoci dalších pedagogů

USTAVENÍ INTERVENČNÍHO TÝMU

- ředitel školy, zástupce ředitele, třídní učitel
- vedoucí intervenčního týmu - ředitel školy
- role ostatních členů
- zástupce ředitele
- třídní učitel

Příloha 1: Postup šetření a vyšetřování

1. Vymezení rolí ostatních členů:

.....
.....

2. Zjištění vnějšího obrazu šikanování

ŠIKANA V POČÁTEČNÍCH STÁDIÍCH

I. Vyslechnout osoby, které informovaly o šikanování (rodiče, pedagogové, žáci, vrstevníci)

Kdo kontaktuje rodiče, jak s nimi hovoří:

.....
.....

Kdo povede pohovor s informátory, jak s nimi hovoří:

.....
.....

II. Nalézt a vyslechnout (nezaujaté) svědky, informátory

Kdo povede pohovor se svědky a jak s nimi hovoří:

.....
.....

III. Zajistit ochranu obětem a ohrožovaným žákům

Kdo zajišťuje ochranu:

.....
.....

Jak zajišťuje ochranu:

.....
.....

IV. Vyslechnout agresory

Kdo povede pohovor s agresory:

.....
.....

Jak povede pohovor s agresory:

.....
.....

V. Vlastní vyšetřování

Kdo se účastní vyšetřování:

.....
.....

Jakou formou probíhá vyšetřování:

.....
.....

Zajištění vnitřního obrazu šikanování (klíma třídy, sociometrie, diagnostika vztahů)

Výchovná opatření

Krizový plán: záškoláctví

1. Žáci jsou povinni docházet do školy pravidelně a včas podle daného rozvrhu, účastnit se vyučování a všech akcí školy, které se v době vyučování konají; řádně omlouvat svoji neúčast na vyučování a ostatních povinných akcích školy.

2. Zákonný zástupce žáka je povinen doložit důvody nepřítomnosti žáka ve vyučování nejpozději do 3 kalendářních dnů od počátku nepřítomnosti žáka, a to písemně, pomocí žákovské knížky, e-mailem nebo telefonicky. Po návratu žáka do školy je povinen jej písemně omluvit na omluvném listě v papírové žákovské knížce.

3. V odůvodněných případech (např. podezření na záškoláctví) může třídní učitel ke každé absenci z důvodu nemoci omlouvané zákonnými zástupci požadovat doložení žákovy nepřítomnosti také potvrzením ošetřujícího lékaře.

4. Omluvenku předloží žák třídnímu učiteli ihned po návratu do školy (v případě využívání e-ŽK žák již omluvenku třídnímu učiteli nepředkládá).

5. Absence žáka omlouvá zákonný zástupce žáka.

6. Při dlouhodobé absenci známé předem (např. rodinná rekreace) vyžaduje škola od zákonných zástupců předem písemné omluvení. Uvolnění na jednu vyučovací hodinu povoluje vyučující předmětu nebo třídní učitel, maximálně na 2 dny povoluje třídní učitel, na delší dobu ředitel školy nebo jeho zástupce.

7. Uvolňování žáka z vyučování před jeho ukončením je možné pouze na základě písemné omluvy zákonných zástupců, kterou žák předloží vyučujícímu hodiny nebo třídnímu učiteli (při uvolnění na jednu hodinu) nebo třídnímu učiteli (při uvolnění na více hodin).

8. Při výskytu neomluvené absence je potřeba neodkladně informovat rodiče. Pokud se vyskytnou další neomluvené hodiny, je svolána výchovná komise.

9. Jestliže dojde k opakovanému bezdůvodnému nebo řádně neomluvenému zanedbání školní docházky, oznámí škola v souladu se zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí tuto skutečnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

10. Opatření za neomluvenou absenci:

Kázeňská:

DTU = 1 – 2 neomluvené hodiny

DŘŠ = 3 – 9 neomluvených hodin

Další:

2. st. z chování – 10 a více neomluvených hodin

3. st. z chování – 30 a více neomluvených hodin

11. Zjistit příčiny záškoláctví.

12. Kdo řeší a s kým spolupracuje:

- třídní učitel
- vedení školy
- školní poradenské pracoviště (školní psycholog, školní metodik prevence, výchovný poradce)
- Policie ČR - 158
- PPP

Krizový plán: krádež

Krádež je formou protiprávního jednání, při kterém se někdo zmocní věci, která není jeho a to za účelem ponechat si ji, používat ji apod., aniž by s tím majitel věci souhlasil nebo byl o tom informován.

1. Nošení cenných věcí do školy v sobě skrývá rizikové chování, které může vést k jejich odcizení. Škola doporučuje žákům cenné věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním, do školy nenosit. Platí zákaz volného odkládání těchto věcí, pokud k tomu žák není vyzván na výhradně určené místo (při výuce tělesné výchovy, pracovních činností...).
2. Pokud žáci budou svědky takového protiprávního jednání, ohlásí krádež nebo odcizení pedagogickému pracovníkovi školy.
3. Pedagogický pracovník o události pořídí záznam na základě výpovědi poškozeného (kdo, co, kdy, kde, jak, proč, čím ...). Ředitel školy nebo jeho zástupce věc předá orgánům činným v trestním řízení (obvodní oddělení Policie ČR) nebo poškozeného žáka poučí o tom, že má tuto možnost. Vyrozumí zákonného zástupce žáka.
4. Pokud je pachatel znám, je nutné trvat na tom, aby zloděj věc vrátil přímo poškozenému, omluvil se. Je potřeba se pečlivě zabývat příčinami. Zákonného zástupce zloděje vyrozumíme až poté, kdy bude přesně známa příčina, které dítě k takovému chování vedla.
5. Jedná-li se o škodu většího rozsahu, vyrozumíme Policii ČR a oznámíme podezření na spáchání přestupku proti majetku, případně trestného činu majetkové povahy.
6. Pokud jsou věci převzaty do úschovy, hradí se škoda bez omezení.
7. Opatření za krádež:

Kázeňská:

DŘŠ

Další:

2. st. z chování

8. Kdo řeší a s kým spolupracuje:

- vedení školy
- třídní učitel
- pedagogický pracovník
- školní poradenské pracoviště (školní psycholog, školní metodik prevence, výchovný poradce)
- PPP
- Policie ČR - 158

Krizový plán: vandalismus

Vandalismus ve školním prostředí se projevuje ničením školního majetku a ničením majetku ostatních žáků. Příklady: poškození školního nábytku, prokopnutí dveří, zničení vodovodních kohoutků, poškození hasicích přístrojů, zničení školních pomůcek, učebnic, poškození oblečení nebo pomůcek spolužáků atd.

1. Každý je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil. Proto bude po něm škola požadovat náhradu.
2. U škod, které se dají nahradit tak, že je opraví sám žák nebo žákyně, je preferován tento způsob náhrady škody. Případně může škodu nahradit jeho zákonný zástupce.
3. Pokud vznikne škoda na školním majetku, je potřeba sepsat o celé záležitosti záznam (kdo, co, kdy, kde, jak, proč, čím ...). Pokud škola viníka zná, může po něm nebo jeho zákonném zástupci vymáhat náhradu škody.
4. Nedojde-li mezi zákonným zástupcem nezletilého žáka a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.
5. Opatření za vandalismus:

Kázeňská:

NTU – drobné poškození školního majetku

DTU – pokud žák i nadále pokračuje ve svém chování nebo se dopustil závažnějšího přestupku

DŘŠ – žák pokračuje v přestupcích nebo závažně porušil školní řád

6. Oznámení rodičům:

- nepatrná nebo malá škoda, dítě věc poškodilo úmyslně a nejeví žádnou snahu o nápravu,
- škoda je většího rozsahu nebo je škoda na majetku někoho třetího (spolužák, cizí osoba v průběhu exkurze, ...).

7. Při výskytu vandalismu je potřeba objasnit důvody pro takové chování. Může jít o záměr nebo cíl, snahu na sebe upozornit, vyrovnat se spolužákům a spolužačkám, o následek šikany nebo její doprovodný jev apod.

8. Kdo řeší a s kým spolupracuje:

- vedení školy
- třídní učitel
- pedagogický pracovník
- školní poradenské pracoviště (školní psycholog, metodik prevence, výchovný poradce)
- PPP
- Policie ČR (v případě, kdy způsobená škoda je nikoliv nepatrná, nikdo nejeví snahu o nápravu a škola není vlastními silami schopná domoci se takové nápravy. Musí se jednat o úmyslné poškození nebo zničení věci. Hlásí se také tehdy, jestliže o to žádá poškozený nebo poškozená nebo jejich zákonní zástupci.)
- Policie ČR - 158

Krizový plán: poruchy příjmu potravy, sebepoškozování

1. Včasná intervence u rizikových jedinců (rychlé zhubnutí, zvracení s jakoukoli argumentací,...).
2. Pedagogický pracovník není terapeut. Zprostředkuje zpětnou vazbu dítěti a rodině o některých jídelních zvyklostech dítěte. I když dítě nechodí do školní jídelny. Zprostředkovat kontakt s psychologem nebo lékařem.
3. Platí i v případě sebepoškozování dítěte.
4. Pokud žák není aktuálně ohrožen závažným sebezraněním (platí pro žáky motivované k řešení situace a hledání pomoci):

- Dostupná psychiatrická či psychologická ambulance
- Krizová centra
- **Linky důvěry: Linka Bezpečí – tel. 116 111, pomoc@linkabezpeci.cz**

Linka důvěry Centra krizové intervence PL Bohnice – tel. 284 016 666

**Linka důvěry Dětského krizového centra – tel. 241 484 149,
problém@ditekrize.cz**

Linka důvěry RIAPS – tel. 222 580 697, linka@mcssp.cz

5. Samotné sebepoškozování není trestný čin, ale navádění/nucení k sebepoškozování, sebevraždě nebo příčiny vyvolávající SP, jako je třeba sexuální, týrání apod., jsou trestné činy, na něž se vztahuje oznamovací povinnost.

6. Kdo řeší a s kým spolupracuje:

- třídní učitel
- pedagogický pracovník
- vedení školy
- pediatr, pedopsychiatr
- rodiče
- školní poradenské pracoviště (školní psycholog, školní metodik prevence, výchovný poradce)
- PPP

Krizový plán: úmrtí žáka či učitele, autonehoda, vážný úraz na škole, sebevražda, přírodní katastrofa apod.

Následují tyto kroky:

1. Jaký typ události se stal?
  - a) Úmrtí žáka/učitele po dlouhé nemoci, požár bez následků na životech, vážnější poškození šk. majetku
  - b) Náhlé úmrtí učitele nebo žáka
  - c) Událost, která zasáhla větší počet žáků, násilná smrt, událost vysoce sledovaná médii
2. Zvládne škola krizi sama, nebo potřebuje pomoc z venku? (zřizovatel, externí organizace)
3. Jaká je třeba psychologická pomoc? – zvládne školní psycholog a metodik prevence, nebo je třeba zvážit pomoc externistů k pokrytí systému školy.

Jak postupovat 1. – 3. den

1. Zjistit relevantní informace o události

Co se stalo? Kde? Jak? Kdo byl zasažen? Jména a počty dětí a personálu. Jaký byl rozsah zranění a kde jsou poškození nyní umístěni? Komunikace s policií (ředitel, zástupce).

2. Svolat krizový tým

Krizový tým tvoří:

- ředitel školy: Mgr. Václav Kolman – komunikace s policií, českou školní inspekcí, s médii)
- zástupce školy: PaedDr. Ivana Růžičková – komunikace s rodinou, organizace dění ve škole, řešení dotazů učitelů
- školní psycholog: Mgr. Ing. Jan Čapek – podpora učitelům, žákům, jejich rodičům
- metodik prevence: Mgr. Irena Pavlásková
- zástupce zřizovatele školy: právní pomoc, prostředky na řešení krizové intervence

Schůzka musí proběhnout večer nebo ráno před vyučováním.

Musí se zvolit způsob předávání informací mezi sebou navzájem, sboru, žákům, veřejnosti. Zabránit spekulacím, formovat oficiální verzi.

Naplánovat následující den – co nejvíc zachovat školní režim, zrušit např. písemky.

Rozdělení rolí: Kdo a jak oznámí událost rodině, příbuzným, nejbližším přátelům?

(individuálně, nejlépe osobně ve 2 lidech – jeden sděluje, druhý podporuje). Projevit účast, soucit, najít někoho z příbuzných, kdo bude schopen komunikovat, domluvit účast na pohřbu apod.

3. Identifikace zasažených

- Sourozenci, velcí kamarádi, spolužáci, kolegyně, ...

4. Naplánování a svolání schůzky všech zaměstnanců

- Předání oficiální verze události, domluva kdo komu (v kterých třídám) ji bude sdělovat dál
- Poučení učitelů o možných reakcích dětí
- Další schůzka po skončení dne (reflexe uplynulého dne, plán na den další)

5. Schválení kondolenčního dopisu rodině, zprávy na web

6. Prodiskutovat spolupráci s médii

- Odkazujeme je do jasných mezí tím, že škola má svého „tiskového mluvčího“ – ředitel nebo stačí psané tiskové prohlášení, na které budou všichni odkazovat (nevyjadřovat se)
- Nepustit média do budovy školy, ředitel se vyjadřuje před budovou, nečíst komentáře na sítích, počítat s negativními reakcemi
- Varovat před médii i děti, že s nimi tisk nesmí dělat rozhovory, ať nesdílí fotky

7. Začátek cílené krizové intervence

3 dny – 6 týdnů

1. Probíhá cílená krizová intervence dle okruhu zasažených
2. Ověřit a zveřejnit kontakty externích organizací, kde lze vyhledat pomoc
3. Ošetřený návrat zasažených (spolužáků, kamarádů, kolegů) do školy

6 týdnů – 1 rok

1. Sledovat projevy možné dlouhodobější traumatizace zasažených
2. Vzpomínat a ukončovat (obřady, pietní místo - ne u sebevraždy, memoriál apod.)
3. Vyhodnotit dosavadní postup

Kontrolní seznam pro ředitele - den 1

1. Shromáždit fakta: co se stalo, kdy, kde, jak, kdo je zraněný nebo mrtvý
2. Vyžaduje událost pomoc externích psychologů?
3. Komu je potřeba zavolat? Týká se to i dalších škol? Podle charakteru události kontaktovat:
Zřizovatele:
Krajský školský úřad
PPP
Školskou radu
Žákovský parlament
Policie
4. Vytvořit a svolat krizový tým
5. Nechat vytisknout informační letáčky pro žáky
6. Zabezpečit dozor nad žáky
7. Schválit verzi události pro webové stránky školy
8. Svolat schůzku personálu
9. Identifikovat zranitelné žáky a personál
10. Načrtnout stanovisko pro tisk
11. Připravit se na setkání s médii
12. Načrtnout dopis pro rodiče
13. Sejít se s krizovým týmem, zhodnotit den a domluvit setkání na následující den ráno
14. Sejít se s personálem
15. Kontaktovat zasaženou rodinu, pozůstalé

Zármutek a truchlení – jak dál pokračovat ve třídě s žáky (materiál pro učitele)

Žáci, pokud je to možné, nyní potřebují být s lidmi, které znají a kterým důvěřují. Žákům zabezpečuje podporu školní personál. Externí expert (psycholog) je primárně pozvaný na podporu personálu.

V situaci po nešťastné události je velmi důležitá rutina, stereotyp, režim, poskytují totiž pocity jistoty (svět zůstává víceméně stejný a život pokračuje). Žáci vás budou pozorovat, sledovat, jak situaci emocionálně zvládáte a jaké zvládací strategie používáte. Takže teď bude nejlepší, když se vrátíte do tříd a budete se svými žáky.

Je v pořádku, když je člověk v těžké chvíli vyděšený a je v pořádku, že žáci na vás uvidí, že i vy jste znepokojení a že prožíváte to, co oni. Žáci vás znají a důvěřují vám, je lepší, když jim o tragických událostech poví právě někdo, koho znají, v bezpečném a známém prostředí. Navíc vy (na rozdíl od externích specialistů) na tomto místě zůstáváte a žáci se na vás mohou obracet s žádostí o podporu i zítra, příští týden, po prázdninách...

Jestliže učitel není z různých důvodů schopný podpořit svoji třídu, je důležité, aby byla podpora poskytnuta jemu a jeho třídu si vzal na starost někdo z kolegů. Jakmile se někdo z vás necítí na to postavit se před žáky, psycholog vám pomůže připravit si, co jim máte říci, nebo navrhne pro vás a vaše žáky jiné řešení. Je důležité, abyste teď jako kolegové spolu více mluvili o tom, co se děje, jak vám je a podporovali se navzájem.

Včera jsme byli všichni v šoku. Dnes mohou lidé začít cítit bolest ze ztráty. Chceme vám proto připomenout, abyste dali sobě i žákům možnost mluvit opakovaně o tom, co se stalo.

V nejbližších dnech pro vás mohou být důležité následující informace:

Truchlení je normální, zdravá a očekávatelná reakce na ztrátu. Šok a zamrznutí je reakcí na ohrožení.

Projevy a trvání truchlení u dětí závisí na jejich stupni vývoje, může ale trvat klidně i několik let.

Do 6 týdnů od události je typické popírání skutečnosti, znečitlivění a šok. Pozůstalý může popírat i samotnou skutečnost úmrtí blízkého. Akutní truchlení trvá 6 týdnů až 4 měsíce. Projevem bývá smutek, pláč.

Další projevy a podoby průběhu truchlení, jak mohou lidé reagovat:

- Mohou mít strach ze života po smrti, z duchů, mohou se objevit noční můry
- Odmítání rozhovorů o smrti
- Mohou cítit emocionální bolest provázenou sklíčeností, beznadějí, poruchami koncentrace
- Strach, že na zesnulého zapomenou
- Střídání zamlklosti a výbuchů pláče
- Silné pocity viny, zpochybňování role sebe a druhých, zvláště po náhlém úmrtí
- Potlačování pocitů
- Pocit izolovanosti
- Postupně méně pláče a podrážděnosti
- Zmatenost a zapomínání běžných věcí a aktivit

- Zhoršení dosavadních duševních problémů
- Problémy v chování, v každodenním fungování, poruchy spánku, v jídelním režimu
- Vztek na zesnulého, že je opustil
- Pozůstali se mohou nadměrně zaměstnávat, zabavovat se prací, aby se vyhnuli myšlenkám na smrt
- Snaha normalizovat situaci
- Později si pozůstali začínají upravovat svůj život bez člověka, který zemřel
- Pokračování v životě
- Změna vztahu k zesnulému
- Méně pocitů viny
- Návrat smyslu pro humor

Všichni máme strategie na přežití. Popřemýšlejte nad tím, zda dostatečně využíváte ty svoje a jestli mají vaši žáci svoje strategie “po ruce”, k dispozici. Můžete s nimi následující nápady doplnit.

Vyhledej pomoc – lidé se zajímají a starají se o druhé.

Popovídej si s přáteli, rodinou a učiteli – povídání si je tou nejléčivější aktivitou.

Pamatuj si, že jsi normální a máš normální reakce – nezbláznil jsi se.

Je normální plakat.

Buď s lidmi, s kterými ti je dobře.

Dodržuj běžný denní režim. Plánuj si čas, zaměstnej se.

Odpočiň si – jezdi na kole, kopej do míče, pohlad' psa nebo kočku.

Každý den udělej nějaké rozhodnutí – dodá ti to pocit kontroly nad vlastním životem.

Jez jídla, která máš rád, dobře se vyspi.

Cvič nebo chod' na procházky.

Je povolené se usmívat.

Některým lidem pomáhá psát nebo kreslit, pomodlit se, zahrát si na klavír, poslouchat oblíbenou hudbu.

Když jsou lidé ve stresu, mají sklony si pomáhat alkoholem nebo drogami, dej přednost spíš mluvením o tom, co tě trápí, alkohol smutek zhoršuje.

Přemýšlej nad něčím, co by ti mohlo zlepšit náladu. Pak to udělej – jdi do kina, poslouvej hudbu, zavolej kamarádovi, podívej se na legrační film nebo si s mladším sourozencem zahraj společenskou hru.

Používání sociálních sítí ti může pomoci, ale nespolehej na ně jako na jediný zdroj podpory.